

Izziņas temata “Ceļam un būvējam” pirmsskolas vecuma bērniem apraksts īstenošanai mājas apstākļos (4 nedēļām)

Ziņa bērnam (ko bērns sapratīs): gan bērni, gan pieaugušie ēkas būvē atbilstoši to izmantošanas mērķiem.

Bērnam sasniedzamais rezultāts (ko bērns pratīs): plāno, maina un pilnveido savu ideju, lai to izmantotu rotaļdarbībā.

Sīkāks temata izziņas un bērna mācību darbību apraksts publicēts kopā ar pirmās nedēļas plānu. Pārlasiet to vēlreiz pirms virzat bērna mācīšanos tālāk.

2. nedēļa. Pētiet dažādu ēku attēlus. Varat meklēt interesantas ēkas internetā, skatīties savu ceļojumu fotogrāfijas vai izmantot nedēļas plānam pievienotās fotogrāfijas. Ja jūsu bērns jau zīmējumos attēlo detaļas, rosiniet viņu uzzīmēt katru savu uzbūvēto māju un izveidojiet ‘arhitekta portfolio’. Vecākos bērnus rosiniet vispirms izveidot plānu: kādu māju būvēs, kādi materiāli būs nepieciešami. Rosiniet plānu veidot pēc iespējas detalizētāku, piemēram, cik krēslus un cik segas vajadzēs. Pēc tam, kad māja uzbūvēta, salīdziniet plānu ar reālo būvi, pārrunājiet atšķirības. Ja iespējam, šīs mājas var nofotografēt.

3. un 4. nedēļa. Rosiniet bērnu veidot cita veida ēkas (nevis dzīvojamās), piemēram kafejnīcu, frizētavu, veselības centru vai doktorātu, veikalu. Šajās ēkās bērns sāks spēlēt lomu rotaļas. Ja jūsu ģimenē ir viens bērns, esiet gatavi iesaistīties lomu rotaļās. Iesaistoties rotaļā, rosiniet bērnu izmantot papildus prasmes, piemēram, izveidot izkārtņi pie frizētavas, ieviest pierakstu kladi, restorānam sagatavot ēdienkarti, izveidot pirkumu sarakstu, lai dotos uz veikalu, izgatavot cenu zīmes un naudu. Ceturtās nedēļas beigās kopā ar bērnu pārrunā četrās nedēļās sabūvēto, izmantojot bērna darbus, “arhitekta portfolio”, fotogrāfijas, secina, kas izdevies un kas vēl jāmācās, nolemj, vai turpinās būvēšanu un kā to varētu darīt.

2.nedēļa

Sasniedzamais rezultāts (ko bērns pratīs): bērni līdz 3 gadu vecumam: novēro citu darbības un cenšas tās atkārtot, tādā veidā mācās plānot savas darbības. 4 gadus veci bērni: plāno vienu savas darbības soli, lai īstenotu ieceri. 5 un 6 gadus veci bērni: ar atbalstu (piemēram, izmantojot zīmējumu, domu karti, sarunu) plāno darbības, lai īstenotu ieceri.

(ko bērns zinās): bērni līdz 3 gadu vecumam: atbildot uz jautājumiem par savu māju, nosauc dažas tās daļas (logs, durvis, jumts); 4 gadus veci bērni: stāsta par savām mājām, nosaucot mājas daļas, to krāsu un skaitu (līdz 5); 5 un 6 gadus veci bērni: stāsta par attēlos redzamām ēkām, iesaistās dialogā, nosauc un apraksta mājas detaļas (palodze, balkons, arka, vitrāža u.c.).

Uzdevums: Pēc iepazīšanās ar dažādu māju attēliem/fotogrāfijām pilnveidot savu māju vai uzbūvēt jaunu; uzzīmēt katru savu jau uzbūvēto māju.

Papilduzdevums vecākajiem bērniem: uzzīmēt plānu savai jaunajai mājai, nosaucot (pieraksta vecāki) vai pierakstot nepieciešamos materiālus un to skaitu.

Pēc plāna īstenošanas salīdzināt celtni ar plānu, pārrunāt atšķirības.

Nepieciešamie materiāli: materiāli būvniecībai, zīmēšanai/gleznošanai un rakstīšanai, fotografēšanai.

Bērna darbības temata izziņai	Ko bērns mācās*	Pieaugušo atbalsts
-------------------------------	-----------------	--------------------

Mājas veidošana un pārveidošana:

- pēta dažādu ēku fotogrāfijas, skatās video, pārrunā ēku izskatu, pievēršot uzmanību detaļām: krāsai, formām, ēkas daļām, logu, durvju, skursteņu un citu detaļu skaitam;
- salīdzina attēlos redzamās ēkas ar paša uzbūvēto māju, radoši pilnveido savu māju vai veido jaunas mājas;
- turpina iekārtot savu māju, maina iekārtojumu atbilstoši rotaļas mērķim;
- vecākie bērni plāno, kā izveidot jaunu māju: kādi un cik daudz materiāli būs vajadzīgi, kā tās sastiprinās;
- vecākie bērni vispirms uzzīmē mājas plānu, uzzīmē un nosauc (pieraksta vecāki) vai pieraksta nepieciešamos materiālus un to skaitu;
- pēc plāna īstenošanas salīdzina celtni ar plānu, pārrunā atšķirības: ko bija iespējams īstenot, ko nebija iespējams un kādēļ, kā atšķīrās plānotie materiāli no izmantotajiem;
- stāsta par paveikto, izvērtē, kas ir izdevies, ko varētu uzlabot un kādā veidā.

Bērni līdz apmēram 3 gadu vecumam:

- atbildēt uz jautājumu ar darbību vai vārdiem (valodu m.j.);
- paplašināt vārdu krājumu, lai precīzāk izteiktu savas domas (valodu m.j.);
- nosaukt atsevišķas mājas daļas, krāsas (valodu m.j.);
- praktiskā darbībā atšķirt un lietot jēdzienus *īss, garšs, plats, šaurš* (matemātikas m.j.);
- atšķirt priekšmetu apaļas un stūrainas formas (matemātikas m.j.);
- pārvietoties vidē sev pieņemamā veidā: rāpo, lien, kāpj (veselības un fiziskās aktivitātes m.j.).

4 un 5 gadus veci bērni:

- atbildēt uz jautājumu un uzdot vienkāršus, īsus jautājumus par ēku attēliem (valodu m.j.);
- paplašināt vārdu krājumu, lai precīzāk raksturotu attēlos redzamās ēkas (valodu m.j.);
- nosaukt mājas daļas, krāsas, ģeometriskās plaknes figūras un telpiskus ķermeņus (valodu un matemātikas m.j.);
- praktiskā darbībā nosaukt priekšmetu skaitu pieci apjomā (matemātikas m.j.);
- salīdzināt priekšmetu kopas pēc skaita, lietojot jēdzienus *vairāk, mazāk, tikpat* (matemātikas m.j.);
- izteikt ideju savas ieceres īstenošanai un izvēlēties atbilstošus materiālus (tehnoloģiju m.j.);
- novērtēt savas ieceres īstenošanas procesu un rezultātu, atbildot uz pieaugušā jautājumiem (tehnoloģiju m.j.).

5 un 6 gadus veci bērni:

- pārrunāt attēlos redzamo, salīdzināt ar savu pieredzi, jautāt par neskaidro (valodu m.j.);

- Palīdz atrast māju attēlus, fotogrāfijas; pēc bērna izvēles tās pārrunā.
- Kopā ar bērnu skatās fotogrāfijas un video par ēku būvniecību, piemēram, fragmentus no meistarklases "Salmu mājas būvniecība"
<https://www.youtube.com/watch?v=X-GVisILAiE>, pārrunā, nosauc mājas daļas, krāsu, detaļas. Nosauc mājas daļas, kuras bērns vēl nezina.
- Rosina nosaukt mājā redzamās ģeometriskās un telpiskās figūras, krāsas; palīdz, ja nepieciešams.
- Pārrunājot attēlos redzamās ēkas lieto un skaidro jaunus, bērnam nezināmus vārdus, lai paplašinātu bērna vārdu krājumu, piemēram, kolonnas, terase, arka, mansards u.c.
- Rosina bērnu pārbūvēt jau esošo māju vai uzbūvēt citu. Jautā par plānu. Būvē kopā ar jaunāku bērnu.
- Rosina izvērtēt, kā izdevies īstenot plānu.
- Piedalās bērna rotaļās jaunajā mājā.
- Ja iespējams, fotografē visas bērna uzceltās mājas, lai bērns varētu vieglāk atcerēties un izvērtēt savu mācīšanos.

	<ul style="list-style-type: none"> • paplašināt vārdu krājumu, lai piedalītos sarunā par attēlos redzamajām ēkām (valodu m.j.); • nosaukt priekšmetu skaitu desmit apjomā (matemātikas m.j.); • salīdzināt un grupēt attēlos redzamās ēkas pēc vairākām pazīmēm, piemēram, krāsas, lieluma, formas, celtniecības materiāla (valodu un matemātikas m.j.); • salīdzināt priekšmetus un priekšmetu kopas pēc skaita, lietojot jēdzienus <i>vairāk, mazāk, tikpat, lielāks mazāks</i> (matemātikas m.j.); • plānot savas ieceres īstenošanas soļus, izvēlēties nepieciešamos materiālus (tehnoloģiju m.j.); • novērtēt ieceres īstenošanas procesu un rezultātu (tehnoloģiju m.j.). 	
<p>Mājas attēlošana un plāna zīmēšana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bērns attēlo uzbūvēto māju ar mājās pieejamajām krāsām (guaša, akvareļu) vai zīmē ar krāsainiem zīmuļiem, krītni vai flomāsteriem; • zīmē mājas plānu, attēlojot detaļas (logus, durvis), materiālus, kurus izmantos mājas veidošanā, pieraksta to nosaukumus un skaitu; • zīmē, glezno vai aplicē kādu no attēlos redzētajām ēkām; • zīmē, glezno vai aplicē iztēlē radītu ēku. 	<p>Bērni līdz apmēram 3 gadu vecumam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vērot un salīdzināt krāsas, laukumus (kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā m.j.); • gleznot vai zīmēt dažādas forma laukumus (kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā m.j.); • iepazīt dažādas līmes: līmes zīmulis, šķidrā līme (tehnoloģiju m.j.); • iepazīt šķēres, tās lietot, lai pārgrieztu šauru papīra loksni (tehnoloģiju m.j.). <p>4 un 5 gadus veci bērni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zīmēt un gleznot dažādas formas laukumus, aizpildīt tos ar krāsu (kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā m.j.); • eksperimentēt ar krāsām, jauc pamatkrāsas (sarkanu, dzeltenu, zilu), vēro, kā krāsa mainās, nosauc iegūto krāsu (kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā m.j.); 	<ul style="list-style-type: none"> • Piedāvā bērnam mājās pieejamos materiālus zīmēšanai, gleznošanai un/ vai aplicēšanai. • Rosina uzzīmēt vai uzgleznot savu māju, par to pastāstīt. • Pievērš bērna uzmanību mājas detaļām, krāsai, ģeometriskajām formām, detaļu skaitam. • Pieraksta bērna stāstīto vai palīdz bērnam pašam uzrakstīt (pastiprināti izrunā skaņas vārdā, parāda atbilstošo burtu, ja bērns nezina). • Palīdz bērna zīmējumus sakārtot "arhitekta portfolio" vai citā veidā (izstādē).

	<p>5 un 6 gadus veci bērni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vērot un salīdzināt krāsas, līnijas, laukumus, formas, raksturo tās saviem vārdiem (kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā m.j.); ● patstāvīgi zīmēt un gleznot dažādas formas laukumus (kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā m.j.); ● griezt un līmēt dažādas formas laukumus (tehnoloģiju m.j.); ● griezt ar šķērēm dažādas kvalitātes papīru, ievērot drošību (tehnoloģiju m.j.); ● līmēt materiālu pie pamatnes (tehnoloģiju m.j.). 	
--	--	--

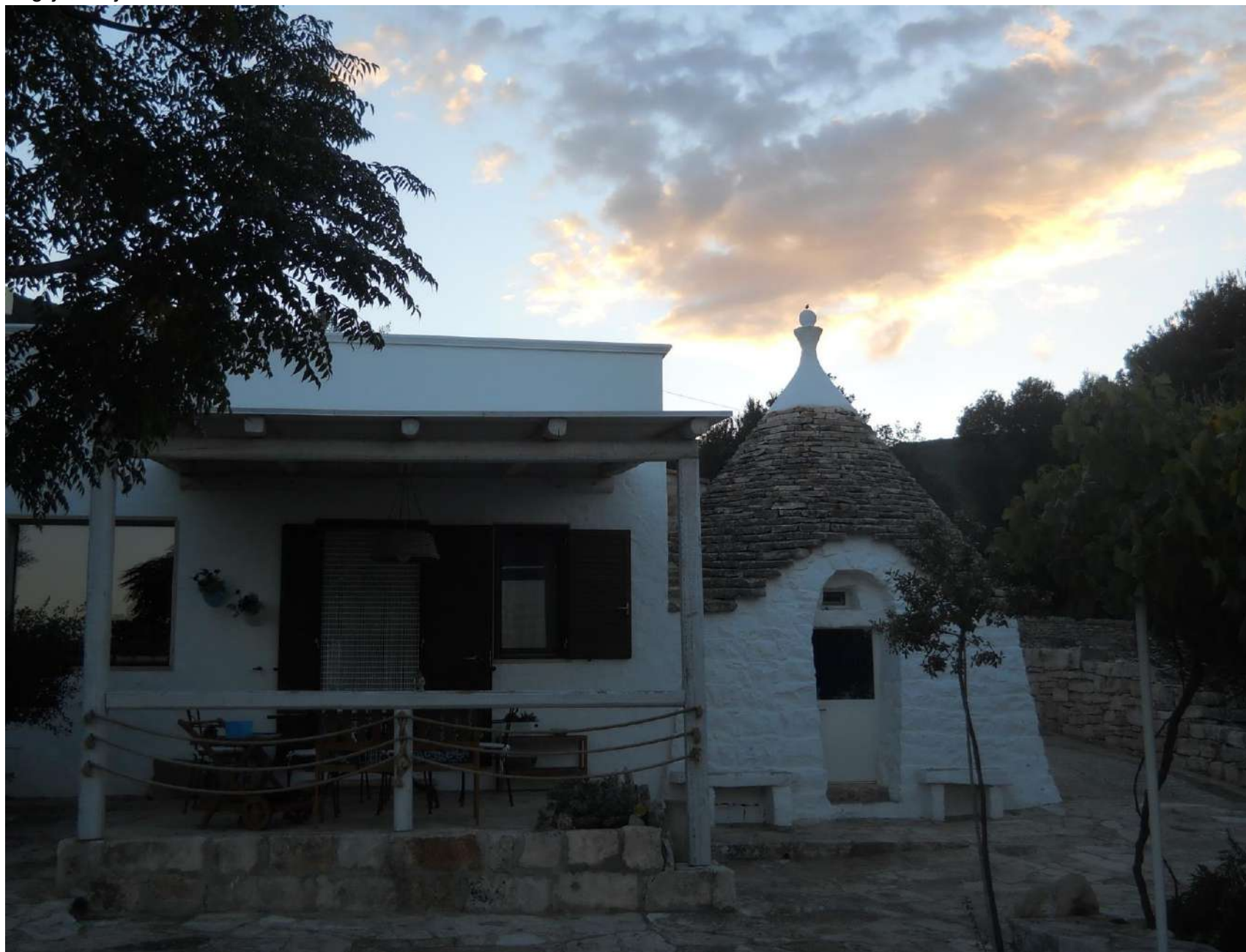
* Bērns turpina attīstīt pirmās nedēļas plānā nosauktās prasmes. Otrās nedēļas plānā minētas prasmes, kuras bērns sāk pilnveidot iesaistoties šīs nedēļas mācību darbībās.

Fotogrāfijas 2.nedēļai:

Alberobello, Itālija

Puglija, Itālija

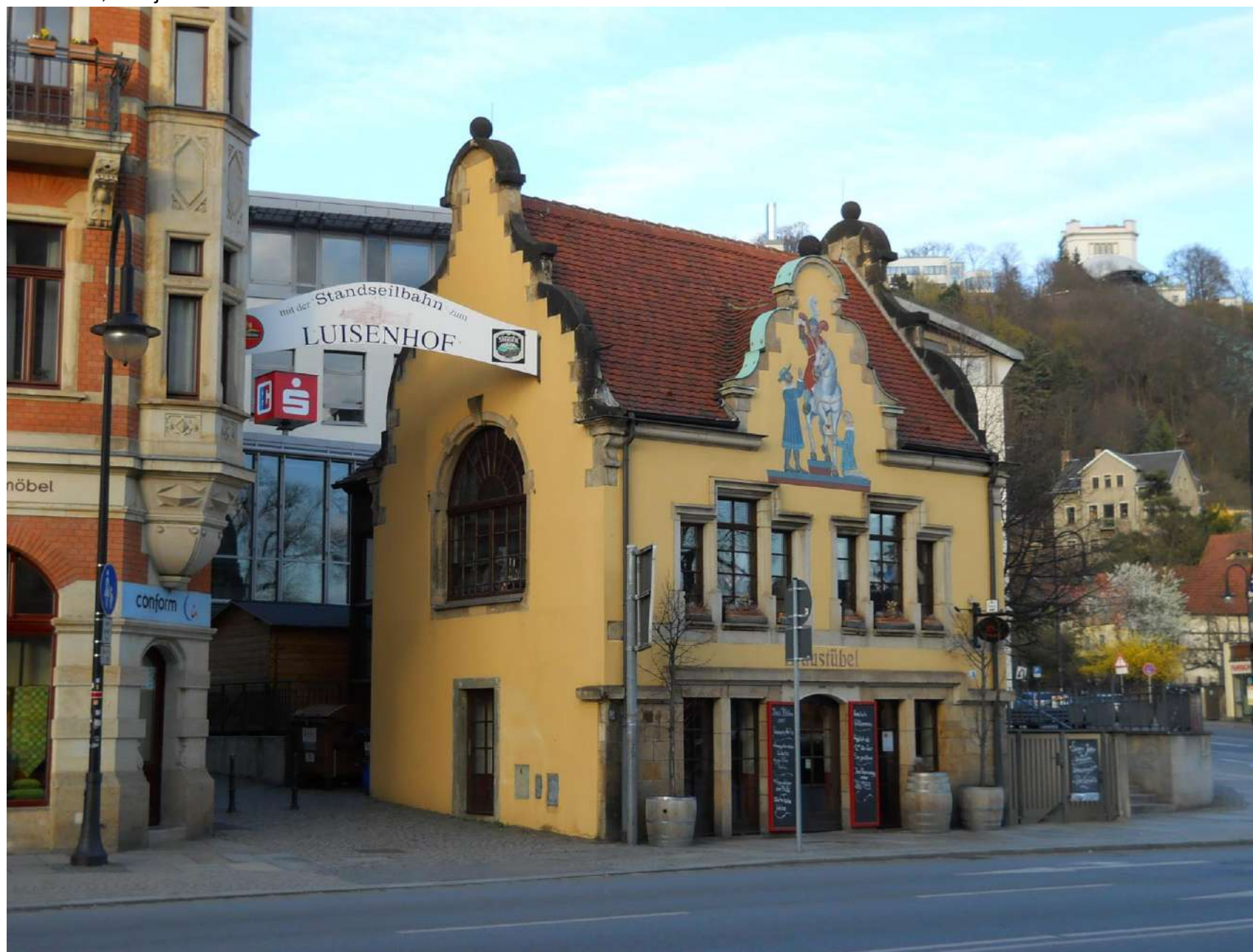
Pape, Latvija

Liepāja, Latvija

Drēzdene, Vācija

Drēzdene, Vācija

Burano, Itālija

Venēcija, Itālija

Jodkrante, Lietuva

Linkopinga, Zviedrija

Penedes, Spānija

Barcelona, Španija

Barcelona, Spānija

